

بررسی موقعیت شهرها، مناطق، ملل و اقوام کناره دریای خزر؛ با تکیه بر تقویم البلدان

مهدی شاهین^۱، اسماعیل سپهوند^۲، بیژن یزدانی^۳، شهریار فرجی نصیری^۴

۱. دانشیار و عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه لرستان

۲. دانشجوی دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام، دانشگاه لرستان

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد تاریخ اسلام، دانشگاه تهران

۴. استادیار و عضو هیئت علمی گروه آموزشی علوم سیاسی دانشگاه لرستان

چکیده

برای تعیین کناره‌ها، مناطق، شهرها و اقوام کناره دریای خزر می‌توان به کتب جغرافیایی مراجعه نمود. متون جغرافیای مسلمانان از جمله منابع مهم و با ارزش در بررسی موارد نامبرده در کناره این دریا از قرون نخستین اسلامی تا قرن هشتم هجری می‌باشند. از جمله این کتب، تقویم البلدان اثر ابوالفداء اسماعیل بن علی بن شاهنشاه بن ایوب عمادالدین شافعی ترجمه عبدالمحمد آیتی می‌باشد. این اثر به نظر برخی محققین کامل‌ترین کتاب جغرافیایی تألیف شده توسط مسلمانان است که جامع‌ترین آنها نیز می‌باشد. در این اثر ارزشمند؛ یک مبحث را به دریای خزر اختصاص داده شده و به موقعیت، شهرها، کناره‌ها، اقوام کناره این دریا پرداخته شده که از نظر تاریخی و جغرافیایی و جامعه‌شناسی و قوم‌شناسی و ... بسیار مهم است.

واژه‌های کلیدی: دریای خزر، ابوالفداء، تقویم البلدان.